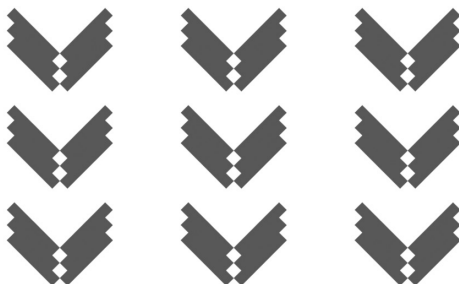

راه‌اندازی باشگاه کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان
دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و کتاب‌خوانی
معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

فهرست

۶

مقدمه

۹

چگونه یک باشگاه کتاب خوانی راه اندازی کنیم؟

۱۱

استمرار فعالیت باشگاه های کتاب خوانی

۱۲

چگونگی جذب حمایت

۱۲

شکل های مختلف حمایت ها

۱۳

از چه نهادهایی می توان حمایت گرفت؟

۱۳

چگونگی جلب نهادها برای گرفتن حمایت

۱۳

رویدادهای فرهنگی (کتاب خوانی)

۱۶

فعالیت های باشگاه های کتاب خوانی کودک و نوجوان

۱۷

شیوه نامه راه اندازی و فعالیت باشگاه های کتاب خوانی

کودک و نوجوان

مقدمه

«جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان» برنامه‌ای ملی و بسیار کم‌هزینه برای ترویج کتاب‌خوانی در ایران است که در نخستین سال به‌صورت آزمایشی از ۱۵ شهر نامزد پایتخت کتاب ایران شروع شد.

هدف اصلی این طرح همه‌گیر کردن کتاب‌خوانی و جلب مشارکت مردمی در کتاب‌خوانی است. در طراحی این فعالیت به تجربه‌های شکست‌خورده دستگاه‌های مختلف دولتی و عمومی که گاهی هزینه‌های سنگینی نیز داشته، توجه داشتیم و سعی کردیم از معایب آنان دوری کنیم و محاسنش را حفظ کنیم.

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی چند مرحله دارد. بنابراین بود که در مرحله نخست مربیان و معلمان و مروجان کتاب‌خوانی برای تشکیل باشگاه‌های کتاب‌خوانی با حضور در کارگاه‌هایی آموزش ببینند. سپس با کمک آن‌ها هر حداقل ۱۲ کودک یا نوجوان یک باشگاه کتاب‌خوانی تشکیل دهند. این باشگاه‌ها در کتابخانه‌ها، مراکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدارس، مساجد، مراکز بهزیستی، مجتمع‌های مسکونی، کانون‌های فرهنگی و هنری، سراهای محلات، فرهنگسراها و دیگر مراکز تجمع کودکان و نوجوانان در شهرها و روستاها زیر نظر یک هماهنگ‌کننده بزرگسال می‌توانست شکل بگیرد.

قرار این بود که باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان در دبیرخانه جشنواره ثبت‌نام کنند، اسامی آن‌ها ثبت‌شده و امکان بهره‌مندی از تخفیف کتاب را از طریق کتاب‌فروشی‌های شهرشان پیدا کنند، براساس فهرست کتاب‌های مناسب که - براساس کتاب‌های برگزیده فهرست‌ها و نهادهای مختلف تهیه شده بود- در اختیار کتاب‌فروشی‌ها قرار گرفته کتاب‌ها را انتخاب کنند و بخرند، هر عضو دست‌کم یک کتاب به باشگاه ارائه کند، کتابخانه‌های کوچک را تأسیس و یا تقویت کنند، کتاب‌های خریداری‌شده را باهم مبادله کنند و بخوانند، درباره کتاب‌های خوانده شده گفت‌وگو و آن‌ها را داوری کنند. و نهایتاً کتاب برتر را از نگاه خود در باشگاه، انتخاب کنند و سپس در نامه‌هایی به نویسندگان کتاب‌های برتر نظر خود را درباره

کتاب‌های برتر می‌نویسند و کتاب‌هایی را که پسندیده‌اند در فیلم‌های کوتاه موبایلی به دیگران معرفی کنند. سپس در مرحله شهرستان کتاب‌های برگزیده باشگاه‌ها با حضور نمایندگان آن‌ها داوری دوباره شده و کتاب یا کتاب‌های برگزیده از نظر کودکان و نوجوانان شهر انتخاب شود. همچنین با داوری فیلم‌ها و نامه‌های بچه‌ها توسط داوران تعیین شده از سوی ستاد اجرایی هر شهر بهترین فیلم‌ها معرفی و بهترین نامه‌ها به نویسندگان انتخاب و در مراسم پایانی شهرستان از آنان تقدیر به عمل آید و جایزه بچه‌های شهر به نویسنده برگزیده اهدا شود.

باشگاه‌های کتاب‌خوانی با اینکه یکی از شیوه‌های کتاب‌خوانی گروهی است و کم‌وبیش در کشور ما نیز تجربه‌هایی وجود دارد، اما تفاوت اصلی این برنامه در این است که اولاً هم‌زمان مشارکت نهادها و دستگاه‌های دولتی و عمومی و مردمی را در برمی‌گیرد و از تمام ظرفیت‌های موجود بهره می‌گیرد. دوم اینکه برنامه‌ای منعطف است که در هر منطقه‌ای می‌تواند متناسب با شرایط آنجا تغییر یابد. سوم اینکه با چرخه طبیعی نشر پیوند دارد و بچه‌ها کتاب‌هایشان را از کتاب‌فروشی تهیه می‌کنند. چهارم اینکه مجموعه‌ای از فعالیت‌های متنوع را در برمی‌گیرد که در محور آن پرورش تفکر انتقادی و گفت‌وگو و مشارکت قرار دارد. پنجم اینکه از ظرفیت فنآوری‌های جدید استفاده شده است.

از مرحله طراحی تا اجرای جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی بیش از یک سال زمان صرف شد. مشورت‌های بسیاری صورت گرفت. از تجربه‌های کنشگران مردمی در ترویج کتاب‌خوانی استفاده کردیم و به این نتیجه رسیدیم که اجرای چنین طرحی بدون آموزش به سرانجام درستی نخواهد رسید. بنابراین محوریت فعالیت ما آموزش شد، اما چه نوع آموزشی؟ آیا ما دانش و تجربه حاضر و آماده‌ای داشتیم که به درد سراسر کشور بخورد و به‌رغم تفاوت‌های منطقه‌ای به‌صورت نسخه‌های یکسان عمل کند؟ از طرف دیگر آیا از دل تجربه‌های کوچک کنشگران ترویج کتاب‌خوانی در سراسر کشور، نمی‌توان شیوه‌های مناسب ترویج کتاب‌خوانی استخراج کرد؟ به نظرم دلیل شکست بسیاری از تجربه‌های قبلی دولتی در همین جاست؛ بی‌توجهی به تجربه‌های مردمی در مناطق مختلف.

بر این اساس دوره‌ای آموزشی طراحی شد که در آن تجربه‌های مردمی، تجربه‌های موفق کشورهای دیگر و دستنامه‌های آموزشی هم‌زمان مورد توجه بودند. تمام کسانی که قرار بود این دوره را در شهرهای مختلف تدریس کنند، خود در دوره‌ای مشابه شرکت کردند. قرار بود آنان به‌عنوان تسهیل‌گر در کارگاه‌های مختلف شرکت کنند و با ارائه سرفصل‌هایی به‌عنوان محور بحث، تجربه‌ها و دیدگاه‌های شرکت‌کنندگان طرح و با ارائه تجربه‌های موفق ملی و جهانی جمع‌بندی شود. بنابراین ممکن است دستاوردهای هر شهر با شهر دیگر متفاوت باشد.

اجرای این طرح به‌صورت سراسری در همه شهرها و روستاهای ایران کار دشواری است، زیرا مقدمه این کار یعنی آموزش، کاری زمان‌بر و پرهزینه است. بنابراین تمهیدی اندیشیده شد که در مرحله بعدی بتوان با تهیه بسته آموزشی (شامل دستنامه‌های آموزشی، کتاب و فیلم) به افرادی که خود می‌توانند در نقش تسهیل‌گر برای کارگاه‌های شهرهای مختلف حضور داشته باشند، آموزش‌های لازم ارائه گردد. آنچه می‌خوانید یکی از اجزای بسته آموزشی مذکور است. در تهیه این بسته‌های آموزشی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی علاوه بر معاونت امور فرهنگی دستگاه‌ها و نهادهای مختلفی نقش داشتند که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: خانه کتاب ایران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سازمان بهزیستی کشور و همچنین نهادهای غیردولتی مانند کانون توسعه فرهنگی، انجمن حامی، گروه داوری لاک‌پشت پرنده، خانه کتابدار کودک و نوجوان و همکارانم در دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی. در شهرستان‌های برگزارکننده دوره اول نیز علاوه بر گروه‌های غیردولتی، دستگاه‌های مختلفی مانند شهرداری‌ها، ادارات آموزش و پرورش، ادارات کتابخانه‌های عمومی و ... همراهی و همکاری‌های مؤثری داشتند.

از همراهی و همکاری همه این گروه‌ها و دستگاه‌ها سپاسگزاریم و امیدواریم که این فعالیت در کتاب‌خوانی ایرانیان تأثیرگذار باشد.

علی‌اصغر سیدآبادی

مدیرکل دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی

چگونه یک باشگاه کتاب‌خوانی راه‌اندازی کنیم؟

«خواندن» فعالیتی است که هم به صورت فردی ممکن است و هم به صورت گروهی. باشگاه‌های کتاب‌خوانی از انواع کتاب‌خوانی گروهی هستند که تأثیرات زیادی بر زندگی اعضای خود می‌گذارند.

«خواندن گروهی» در قالب باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان فوایدی دارد که در شکل فردی کمتر نمود پیدا می‌کند. برخی از این تأثیرات در حوزه کتاب‌خوانی عبارت‌اند از:

- گسترش کتاب‌خوانی
- تبلیغ کتاب
- صحبت و گفت‌وگو حول محور کتاب
- نقد کتاب
- ارزیابی کتاب
- معرفی کتاب.

گرچه خواندن در قالب باشگاه‌های کتاب‌خوانی منجر به «خواندن فعال» می‌شود، اما این تأثیرات تنها در کتاب‌خوانی خلاصه نمی‌شود، بلکه در زندگی اجتماعی آنان نیز تأثیرگذار است. کودکان و نوجوانان در این باشگاه‌ها شیوه بحث و گفت‌وگو، مشارکت و تفکر انتقادی را می‌آموزند.

باشگاه‌های کتاب‌خوانی با ایجاد «انگیزه لازم» در بچه‌ها می‌توانند آن‌ها را به سمت مطالعه بکشانند و از بچه‌ها، افرادی صاحب نظر، اهل فکر و یک کنشگر فعال بسازند.

لزوم تأسیس باشگاه‌های کتاب‌خوانی مخصوصاً در میان کودکان و نوجوانان روشن است، اما باید برای راه‌اندازی این باشگاه‌ها چه مسیری را طی کرد؟

۱) چه کسی یا کسانی می‌توانند باشگاه تشکیل دهند؟

در شروع به یک فرد اهل کتاب نیاز داریم که تسهیل‌گر تشکیل باشگاه باشد و بتواند بچه‌ها را در مکانی دورهم جمع کند. طبق برنامه‌ای مشخص به تقویت انگیزه کتاب‌خوانی کمک کند. این فرد باید دارای خصوصیتی باشد که در محور آن اعتقاد به کار جمعی، اهمیت ترویج کتاب‌خوانی و دانش‌های مرتبط باشد.

۲) کجا می‌توان باشگاه تشکیل داد؟

هرکجا که تعدادی از کودکان یا نوجوانان بتوانند دورهم جمع شوند می‌توان باشگاه کتاب‌خوانی کودک و نوجوان تشکیل داد. این مکان می‌تواند گروه‌های فAMILI باشد، داخل یک مجتمع مسکونی باشد، مدرسه، کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، کتابخانه‌های نهاد کتابخانه‌های عمومی، مساجد، پایگاه‌های مقاومت بسیج، کانون‌های اصلاح و تربیت، کانون‌های فرهنگی و....

۳) مراحل شکل‌گیری باشگاه کتاب‌خوانی

الف) وجود فردی به مثابه تسهیل‌گر

ب) تهیه فهرستی از بچه‌ها

ج) تشکیل جلسه اول برای تعیین ساز و کار توسط خود بچه‌ها

د) تعیین نام باشگاه

ه) تعیین زمان و مکان تشکیل جلسات

و) تعیین نوع کتاب‌هایی که قرار است خوانده شود (فهرستی از کتاب‌های

مناسب پنج سال اخیر تهیه شده است که در اختیار اعضای باشگاه‌ها قرار می‌گیرد

و آن کتاب‌ها را می‌توان از کتاب‌فروشی‌ها با تخفیف ویژه خریداری کرد.)

ز) تعیین فعالیت‌ها و رویدادهای مربوط به کتاب‌خوانی که در باشگاه توسط

بچه‌ها انجام خواهد شد.

(ح) ثبت باشگاه.

۴) الزامات باشگاه‌های کتاب‌خوانی

- تمام این ساز و کارها باید با تصمیم و نظر بچه‌ها که اعضای باشگاه را تشکیل می‌دهند، صورت گیرد و تسهیل‌گر نقش راهنما و حمایت‌کننده را داشته باشد.

- جلسات بهتر است در محیطی عمومی و تحت نظارت برگزار شود تا هم خانواده‌ها اطمینان و آرامش لازم را برای شرکت بچه‌ها در این باشگاه داشته باشند، و هم جنبه تبلیغی بیشتری برای افراد دیگر داشته باشد.

- جلسات حتماً باید منظم باشد و استمرار یابد.

- رویدادهایی باید تعیین و تعریف شود تا انگیزه لازم در بچه‌ها ایجاد شود.

- از روش‌های ترویج کتاب‌خوانی و فعالیت‌های هنری برای خواندن کتاب‌ها استفاده شود.

استمرار فعالیت باشگاه‌های کتاب‌خوانی

هر فعالیت فرهنگی هنگامی مؤثر و موفق است که استمرار پیدا کند.

بخشی از تضمین استمرار فعالیت‌های فرهنگی «شخصی و فردی» است و بخشی از آن به دانش‌ها و آگاهی‌های اداره‌کنندگان مربوط است و بخش دیگر به شرایط اجتماعی.

قبل از تشکیل باشگاه همه حتماً باید به این سه نکته توجه شود:

(الف) باشگاه چگونه قرار است استمرار پیدا کند؟

(ب) باشگاه چگونه قرار است گسترش پیدا کند؟

(ج) و چگونه قرار است برای باشگاه حمایت جذب کند؟

برای استمرار حیات و گسترش یک باشگاه باید مدام برای آن فعالیت‌های

متنوع و متعددی طراحی شود. اما این پیش زمینه را هم نباید از یاد برد که این باشگاه تمام زندگی و فعالیت اعضای آن نیست، بلکه بخش کوچکی از زندگی بچه‌هاست. پس فعالیت‌ها را باید متناسب با زندگی، وقت، توان و روحیه بچه‌ها تعریف کرد.

بخشی از استمرار حیات و گسترش فعالیت یک باشگاه کتاب‌خوانی، را تسهیل‌گر و نحوه رفتارش با بچه‌ها تعیین می‌کند. او علاوه بر رفتار فردی باید نکات زیر را نیز همواره در نظر گیرد:

(الف) بچه‌ها احساس مشارکت تصمیم‌گیری داشته باشند.

(ب) بچه‌ها احساس لذت و رضایت داشته باشند.

(ج) خانواده بچه‌ها از نتیجه حضور آن‌ها در باشگاه رضایت داشته باشند.

موضوع دیگری که به استمرار حیات و گسترش باشگاه کمک می‌کند، فراهم آوردن امکانات و زمینه‌های لازم است.

چگونگی جذب حمایت

هر فعالیتی مستلزم حداقلی از امکانات و هزینه است. باشگاه‌های کتاب‌خوانی هم از این قاعده مستثنی نیستند. حداقل این امکانات شامل مکانی مناسب برای جمع شدن بچه‌ها دورهم و چای و آب و پذیرایی مختصری از آن‌هاست. افزون بر برگزاری رویدادهای فرهنگی نیازمند هزینه‌هایی است. هر فعالیت جمعی، نیازمند حمایت و پشتیبانی است.

شکل‌های مختلف حمایت‌ها

(الف) رایج‌ترین حمایت، حمایت مالی است ولی لزوماً تنها نوع حمایت نیست.

(ب) قرار دادن امکانات مثل مکان

(ج) اعتبار، گاهی از اعتبار یک مجموعه یا افراد نیز می‌توان به‌عنوان حمایت

نام برد و این اعتبار به گسترش باشگاه و ارائه حمایت آن کمک می‌کند.

از چه نهادهایی می‌توان حمایت گرفت؟

برای جلب حمایت، بسته به اینکه باشگاه از چه کسانی تشکیل شده و در کجاست، نهادهای حمایت‌گر تعیین می‌شوند، اما افراد برجسته و معتبر، نهادهای مختلف فرهنگی و اقتصادی و ... می‌توانند جزو حامیان باشند.

چگونگی جلب نهادها برای گرفتن حمایت

الف) جلب انگیزه

- تسهیلگر باشگاه باید برای حمایت‌گر، انگیزه تولید کند.
- این انگیزه می‌تواند شکل‌های مختلفی داشته باشد:
- آمدن نام حمایت‌گر و یا آن نهاد در نام باشگاه و ...
- توجیه به‌عنوان کاری خیر و مهم
- انگیزه فامیلی
- دیده شدن تأثیر و بازتاب حمایت.

ب) جلب اعتماد

برای گرفتن هر نوع و یا شکلی از حمایت، باید اعتماد آن شخص و یا نهاد حمایت‌گر جلب شود. حمایت‌کننده باید از هزینه مناسب و فایده و تأثیر آن مطمئن شود.

رویدادهای فرهنگی (کتاب‌خوانی)

یکی از راه‌های حفظ و تقویت استمرار فعالیت‌های باشگاه‌های کتاب‌خوانی، برگزاری «رویدادهای فرهنگی کتاب‌خوانی» است.

۱) تعریف رویداد فرهنگی

هر رویداد فرهنگی که نتیجه‌اش کمک به گسترش کتاب‌خوانی باشد، در این چارچوب می‌گنجد.

۲) انواع رویدادهای فرهنگی

رویدادهای فرهنگی به چند دسته تقسیم می‌شوند:

- ۱) جشنواره‌ها
- ۲) مسابقات
- ۳) نمایشگاه‌ها
- ۴) نشست‌ها و همایش‌ها
- ۵) اجرای نمایش و ...

۳) چگونگی برگزاری یک رویداد فرهنگی خوب

نگارش طرح

قبل از هر اقدامی نیاز به طرح داریم. در این طرح چند چیز باید مشخص شود:

- این رویداد چه هست؟
- قرار است چه فعالیتی در آن انجام شود؟
- برای چه کسانی است؟ یعنی مخاطبش چه کسانی هستند؟
- برگزار کنندگان چه کسانی هستند؟
- در کجا قرار است برگزار شود؟
- از چه زمانی تا زمانی قرار است اتفاق بیفتد؟
- چگونه قرار است برگزار شود؟
- با چه هزینه‌ای قرار است برگزار شود؟
- منابع مالی‌اش از کجا تأمین می‌شود؟
- قرار است چه تأثیری روی مخاطبش بگذارد و اهداف اصلی‌اش چیست؟

- چگونه باید به اطلاع مخاطبان برسد.
- و بعد از برگزاری آن، چگونه قرار است ارزیابی شود و این‌که تعیین شود که چقدر موفق بوده است؟
- گزارش نهایی آن چگونه تهیه خواهد شد؟

تقسیم کار و تعیین فردی به عنوان دبیر

پس از این‌که طرح به تأیید اعضای باشگاه رسید، بحث «چگونگی تقسیم کار» مطرح می‌شود.

یک نفر به عنوان دبیر در نقش هماهنگ‌کننده تعیین می‌شود.
تعیین افراد در نقش‌های زیر:

- امور اجرایی
- امور اطلاع‌رسانی
- امور مالی
- امور ارزیابی.

پیش از تعیین نقش‌ها و وظایف باید «چک لیستی» از تمام کارها، فراهم شود تا براساس آن همه چیز جلو رود.

چک لیست

برای تهیه نمونه‌ای از چک لیست می‌توان به انواع موتورهای جستجوگر هم مراجعه کرد که البته بسته به بزرگی و کوچکی رویدادی که قرار است برگزار شود، تعدادی از موارد چک لیست نمونه، حذف، اضافه یا دست‌خوش تغییر می‌شود.

اهمیت چک لیست

در چک لیست، هم تمامی کارهایی که باید صورت بگیرد به صورت مشخص

و جزئی مطرح می‌شود و هم نام افرادی که آن کارها به آن‌ها واگذار شده است و تاریخ و زمانی که هر کسی باید کار خود را انجام و تحویل بدهد. در حین انجام فعالیت‌ها و جلورفتن کار، هر کاری که طبق چک لیست صورت می‌گیرد، علامت می‌خورد و ...

۴) شروط برگزاری یک رویداد فرهنگی خوب

- چند عامل مهم در برگزاری خوب یک رویداد نقش دارند:
- (الف) جذابیت برای مخاطب: لازمه آن مخاطب‌شناسی است.
- (ب) حتی الامکان با کمترین امکانات برگزار شود.
- (ج) همه افراد باشگاه در برگزاری این فعالیت و رویداد نقش داشته باشند و از نقششان هم راضی باشند.
- (د) فعالیت‌های انجام شده هم به خوبی اطلاع‌رسانی شود و هم مستندسازی شود.
- (ه) کمک و مشورت با افراد سابقه‌دار و صاحب نظر و پیشکسوتان در این زمینه.

فعالیت‌های باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

براساس طرح جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان که از سال ۱۳۹۵ در ۱۵ شهر نامزد پایتخت کتاب ایران به اجرا درآمد، هر حداقل ۱۲ کودک یا نوجوان یک باشگاه کتاب‌خوانی تشکیل می‌دهند. این باشگاه‌ها می‌تواند در کتابخانه‌ها و مراکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدارس، مساجد، مراکز بهزیستی، مجتمع‌های مسکونی، کانون‌های فرهنگی و هنری، سراهای محلات، فرهنگسراها، پایگاه‌های مقاومت بسیج و دیگر مراکز تجمع کودکان و نوجوانان در شهرها و روستاها زیر نظر مربیان، معلمان، کتابداران، روحانیون و ... شکل بگیرد.

باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان در دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی ثبت‌نام می‌کنند، نام آن‌ها ثبت‌شده و امکان بهره‌مندی از تخفیف کتاب را از طریق کتاب‌فروشی‌های شهرشان پیدا می‌کنند، براساس فهرست کتاب‌های مناسب که در اختیار کتاب‌فروشی‌ها قرار گرفته است و تخفیف فقط به آن کتاب‌ها تعلق می‌گیرد، کتاب‌ها را انتخاب و خریداری و کتابخانه‌های کوچک را تأسیس یا تقویت می‌کنند، به صورت گروهی کتاب می‌خوانند، درباره کتاب‌های خوانده شده گفت‌وگو و آن‌ها را داوری می‌کنند. نهایتاً کتاب برتر را از نگاه خود در باشگاه خوانده و انتخاب می‌کنند و سپس در نامه‌هایی به نویسندگان کتاب‌های برتر نظر خود را می‌نویسند و کتاب‌هایی را که پسندیده‌اند در فیلم‌های کوتاه موبایلی به دیگران معرفی می‌کنند. سپس در مرحله شهرستان کتاب‌های برگزیده باشگاه‌های با حضور نمایندگان آن‌ها داوری دوباره شده و کتاب برگزیده از نظر کودکان و نوجوانان شهر انتخاب می‌شود. هم‌چنین با داوری فیلم‌ها و نامه‌های بچه‌ها توسط داوران تعیین‌شده از سوی دبیرخانه بهترین فیلم‌های معرفی و بهترین نامه‌ها به نویسندگان انتخاب و در مراسم پایانی شهرستان از آنان تقدیر به عمل می‌آید و جایزه بچه‌های شهر به نویسنده برگزیده اهدا می‌شود.

شیوه‌نامه راه‌اندازی و فعالیت باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان

برای گسترش فرهنگ کتاب‌خوانی باشگاه‌های ترویج کتاب‌خوانی کودک و نوجوان تشکیل و برای ترغیب و تشویق آنان به ادامه فعالیت جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان برگزار می‌شود.

ماده ۱: اهداف این باشگاه‌ها به شرح زیر است:

- کمک به افزایش سرانه مطالعه میان کودکان و نوجوانان
- تقویت فرهنگ گفت‌وگو و تقویت استدلال و مهارت در بحث و قدرت تحلیل و تفکر انتقادی در کودکان و نوجوانان
- عادت دادن دانش‌آموزان برای مراجعه به کتاب‌فروشی
- گسترش فرهنگ همکاری و مشارکت در انجام یک کار گروهی
- پیشرفت تحصیلی از راه برنامه‌ای سرگرم‌کننده میان کودکان و نوجوانان
- کمک به تأسیس و تقویت کتابخانه‌های کوچک کلاسی، مهدکودکی، کانونی، آپارتمانی، محله‌ای، مسجدی و ...
- ارتباط بین اهل قلم و کودکان و نوجوانان
- کمک به گسترش تبلیغ و معرفی کتاب.

ماده ۲: باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان گروه‌های کتاب‌خوانی هستند که با حضور دست‌کم ۱۲ کودک یا نوجوان برای مبادله کتاب و خواندن کتاب‌های مبادله شده و دیگر کتاب‌ها و زیر نظر یک مربی بزرگسال تشکیل و پس از ثبت در دبیرخانه مرکزی جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان فعالیت می‌کند.

تبصره ۱: گروه‌های سنی مختلف در موقع ثبت نام جدا خواهند شد و باشگاه‌های جداگانه‌ای را تشکیل خواهند داد. کودکان ۷ تا ۹ ساله / کودکان ۹ تا ۱۱ ساله / نوجوانان ۱۱ تا ۱۴ ساله / و نوجوانان ۱۴ سال به بالا هر کدام در یک باشگاه حضور خواهند داشت.

تبصره ۲: هر یک از اعضا حداقل یک کتاب براساس فهرست ارائه شده تهیه و در جریان مبادله کتاب باشگاه حضور خواهد داشت.

تبصره ۳: برای تهیه کتاب اعضا تخفیفی از سوی معاونت امور فرهنگی در نظر گرفته شده است، اما در شهرها برای تأمین کتاب اعضایی که امکان تهیه کتاب را

ندارند، تمهیداتی اندیشیده خواهد شد.

ماده ۳: باشگاه‌های کتاب‌خوانی برای ثبت مشخصات خود پس از دریافت معرفی‌نامه از اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهر، به پایگاه اینترنتی www.bookpromotion.ir مراجعه خواهند کرد. این پایگاه پاسخگوی پرسش‌های احتمالی خواهد بود.

ماده ۴: مریبانی امکان تأسیس باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان را دارند که قبلاً آموزش‌های لازم را دیده باشند و گواهی برای آنان صادر شده باشد. تبصره: مریبان تنها به‌عنوان تسهیل‌گر و حامی در کنار کودکان و نوجوانان حاضر خواهند بود و نقش راهنما را خواهند داشت.

ماده ۵: برای ثبت باشگاه‌ها اطلاعات زیر ضروری است:
نام و نام خانوادگی و مشخصات مریبی یا هماهنگ‌کننده، نام باشگاه، محل فعالیت باشگاه، آدرس و تلفن مریبی، آدرس و شماره تلفن محل برگزاری جلسات، نام اعضای باشگاه و شماره ملی و گروه سنی آنان.
تبصره ۱: مسئول ثبت باشگاه مریبان یا هماهنگ‌کنندگان خواهند بود.
تبصره ۲: بارگذاری تصویری از نامه ستاد اجرایی جام باشگاه‌ها در شهرستان برای ثبت باشگاه ضروری است.

ماده ۶: این باشگاه‌ها می‌توانند در کتابخانه‌ها، مدارس، مراکز کانون، فرهنگسراها، مجتمع‌های مسکونی، مساجد، پایگاه‌های مقاومت بسیج، کانون‌های اصلاح و تربیت، مراکز بهزیستی و روستاها و هر جایی که کودکان و نوجوانان گرد هم می‌آیند تشکیل شوند.

- ماده ۷:** هر باشگاه براساس آیین‌نامه‌ای داخلی فعالیت خواهد کرد که متشکل از موارد زیر خواهد بود:
- نحوه ثبت نام اعضای هر باشگاه
 - نحوه حضور و غیاب هر عضو به نحوی که مشارکت افراد اندازه گرفته شده و غیبت هر عضو مخل پیشرفت کار باشگاه نباشد.
 - نحوه تصمیم‌گیری در باشگاه
 - نحوه تهیه و مبادله کتاب‌ها
 - محل تشکیل جلسات
 - زمان تشکیل جلسات
 - فعالیت‌های تعریف شده برای باشگاه

ماده ۸: با توجه به اینکه یکی از اهداف تشکیل این باشگاه‌ها ارزیابی و انتخاب کتاب‌های برگزیده است، هر باشگاه گزارشی از چگونگی انتخاب کتاب‌های برگزیده را از میان کتاب‌های خوانده شده شامل کتاب‌های ارزیابی شده، کتاب‌های انتخاب شده، چگونگی انتخاب و دلایل انتخاب کتاب‌های برگزیده ارائه خواهد کرد.

تبصره ۱: هر باشگاه یک کتاب تألیفی و یک کتاب ترجمه را به عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.

تبصره ۲: کتاب‌های برگزیده باید از میان فهرست کتاب‌هایی که در اختیار اعضای باشگاه‌ها قرار می‌گیرند، انتخاب شده باشند.

تبصره ۳: هر کتاب برگزیده دست‌کم باید رأی دوسوم اعضای گروه را داشته باشد.

ماده ۹: تمام اعضای باشگاه می‌توانند در مسابقه نامه‌نویسی به نویسندگان کتاب‌هایی که خوانده‌اند و تهیه فیلم موبایلی معرفی این کتاب‌ها شرکت کنند.

تبصره ۱: هر عضو می تواند بیش از یک نامه بنویسد و بیش از یک فیلم ارائه کند.

تبصره ۲: تمام نامه ها و فیلم های اعضای باشگاه ها به ستاد اجرایی شهرستان یا نشانی اینترنتی یا پستی که تعیین می کنند، ارسال شود.